

# Kwestionariusz Wypalenia Zawodowego Wśród Nauczycieli (Maslach Burnout Inventory – Educators Survey / (MBI-ES)

Zjawisko wypalenia zawodowego (job burnout, JB) występuje, gdy nauczyciel przez dłuższy czas narażony jest na stres wywołany pracą, doświadcza wyczerpania emocjonalnego, depersonalizacji oraz braku osobistych sukcesów w pracy (Maslach, 2003). Źródłami wypalenia zawodowego są nadmiar pracy, brak kontroli nad środowiskiem pracy, brak poczucia wspólnotowości w zespole nauczycieli, nieuczciwe lub nieprzejrzyste zasady rozliczania z efektów pracy, nieuczciwa dystrybucja lub brak pensji lub pozafinansowych świadczeń pracowniczych (Maslach Jackson, 1981).

Wypalenie zawodowe negatywnie wiąże się z wieloma aspektami na różnych poziomach szkolnictwa (Aloe, Amo, Shanahan, 2014). Zwiększa szanse opuszczenia zawodu (Goddard Goddard, 2006; Skaalvik Skaalvik, 2011), prowadzi do częstszych nieobecności (Burke Greenglass, 1995; Cunningham, 1983), co przekłada się na dodatkowe koszty dla pracodawcy i trudności w znalezieniu zastępstwa, a także negatywnie odbija się na wynikach uczniów (Miller, 2008; Roby, 2013; Ruble McGrew, 2013; Woods Montagno, 1997). Nauczyciele cierpiący na syndrom wyczerpania zawodowego częściej odczuwają ból głowy, problemy trawienia, ogólne zmęczenie, ból w plecach, podniesione ciśnienie krwi, depresję (Guglielmi Tatrow, 1998; Hock, 1988). Mają niższe poczucie własnej skuteczności w nauczaniu (Evers, Brouwers, Tomic, 2002; Friedman, 2003; Skaalvik Skaalvik, 2010), przypisują mniejsze znaczenie relacjom ze swoimi uczniami (Cano-García, Padilla-Munoz, Carrasco-Ortiz, 2005), a także częściej stosują kary wobec uczniów (Bibou-Nakou, Stogiannidou, Kiosseoglou, 1999).

Skala wypalenia zawodowego (Maslach Burnout Inventory, MBI) zaproponowana przez Christinę Maslach jest najbardziej popularną i cieszącą się uznaniem wśród badaczy. Schaufeli i Enzman (1998) oszacowali, że aż 90% spośród wszystkich badań nad wypaleniem zawodowym wykorzystywało MBI. Większość badaczy zainteresowanych pomiarem wypalenia zawodowego nauczycieli wykorzystało, którąś z form MBI (Maslach, Jackson, i Leiter, 1996; Maslach, Jackson, i Schwab, 1996).

Skala MBI w wersji dla nauczycieli (MBI-Educators Survey, MBI-ES) , składa się z 22 pozycji i trzech wymiarów: wyczerpanie emocjonalne (emotional exhaustion in teaching, EE), brak osobistych sukcesów w pracy (personal accomplishment at work, PA), depersonalizacja (depersonalization at work, DP).

Właściwości psychometryczne skali MBI-ES zweryfikowane na próbie nauczycieli badanych w etapie 5 badania podłużnego w szkołach podstawowych prezentowane były przez Macieja Koniewskiego i Annę Hawrot na XXI Konferencji Diagnostyki Edkacyjnej w Bydgoszczy, 17-19.09.2015:

[http://ewd.edu.pl/wp-content/uploads/2015/09/KDE2015\\_MK\\_AH.pdf](http://ewd.edu.pl/wp-content/uploads/2015/09/KDE2015_MK_AH.pdf)

*Narzędzie MBI-ES w polskiej wersji językowej wykorzystano na mocy licencji udzielonej przez Mind Garden, Inc. dn. 2015-03-23.*